

ניצוצי חיזוק ואמונה
מאוצר שיהותיו ומכתביו של הגאון הצדיק
רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א

המנהגים החדשים

י"המאמין מלפני שלשת אלפים שנה"

■ **בנים אתם לה'**

הנה עתה הזמן שצריך להמתיק דינים מעל כלל ישראל, ירחם השי"ת על המצב הנורא השורר בארץ ישראל, וצריך להתחזק להיות מיצר על אחרים ולהתפלל על הכלל, כי הרי אנו **'בנים לה' אלקינו'**, התורה הקדושה היא נצחית ואינה בטילה לעולם, וכמו שרביה"ק אמר על מעלת וקדושת ארץ ישראל שכוונתו בפשיטות על בתים אלו ודירות אלו אשר בה (היי מוה"ר"ן טו), כמו כן על זה הדרך כאשר הכתוב אומר (דברים יד, א) **'בנים אתם לה' אלקיכם'** הוא דבר נצחי לעלמי עווד! **הכוונה עלינו בני אנוש בשר ודם! אנו בנים להקב"ה בכל מצב שאנו נמצאים! מיר זענען כלל ישראל! ובכן על מי יש לו להקב"ה לרחם אם לא עלינו? על מי יש לו לחוס אם לא על בניו?**

■ **'וירח את ריח בוגדיו'**

הנה כאשר בא יעקב אבינו אל יצחק אביו לקחת את הברכות כתיב (בראשית כז, כז) **'וירח את ריח בוגדיו'**, ואמרו במדרש (ילקוט שמעוני בראשית כז) **'וירח את ריח בוגדיו - ריח בוגדיו כגון יוסף משיטא'**, שבשעה שבקשו יוונים להיכנס להר הבית אמרו יכנס מהם ובהם תחילה, ואמרו לו ליכנס ומה שיוציא ראשונה יהיה שלו, נכנס והוציא את המנורה של זהב, אמרו לו אין דרכו של הדיוט להשתמש בו, אלא היכנס שנית ומה שתוציא בשניה יהיה שלך, אמנם אז כבר לא קיבל מהם ולא אבה להכנס שוב באמרו: **"לא די שהעסתי את בוראי פעם אחת אכעיסנו פעם שניה?"**, מה עשו לו, נתנוהו בחמור של חרשים והיו מנסרים בו, והיה צווח 'ווי דאכעסתי לברייה', וזהו "ריח בוגדיו" שהיה 'כריח שדה אשר ברכו ה', דהיינו ריח גן עדן.

ובפשטות אין הכוונה שראה את 'ריח בוגדיו' בשעה שכבר סרקו את בשרו בחמור של חרשים, כי אז כבר לא היה בוגד שכבר נכנס בגדר של 'צדיק יסוד עולם', כי נהרג על קידוש ה' על שלא רצה להכעיס שוב את בוראו, **אלא 'ריח בוגדיו' הכוונה שראה אותו בשעה שנכנס להוציא כלי המקדש והכעיס את בוראו, אז כבר ראה והבחין את פנימיותו שנתגלה לבסוף! וזה דבר נורא! שאף בשעה שהכעיס את בוראו היה ריחו כריח גן עדן! כי בכל מצב שהוא עדיין לא אבדה תקותו!**

■ **נקודה הפנימית**

מסופר עובדא על בית מדרש שהיה בשכונת מקום שהיו משמרים אותו שומרים בני ישראל, בין השומרים היה משומד אחד מעיר רוסיה שהיה תמיד מקנטר ומדבר סרה 'על ה' ועל משיחו', זה היה שיגו ושיחו כל היום, ממש אפיקורס גמור! רחמנא ליצלן.

ובדרך כלל כשהיה חסר מנין בבית מדרש היו קוראים לשומרים שיבואו להשלים מנין, פעם פנו אליו וביקשו ממנו להצטרף להשלים מנין לתפילה, תיכף פנה אחד מן השומרים ואמר להם בפניו של הלה: 'תוכלו לבקש מכל אחד מאיתנו להצטרף למנין, אך אליו אל תיפנו כלל בבקשה כגון זו! הרי הוא אינו חפץ ביהדות כלל, תמיד הוא מדבר סרה על ענייני יהדות!' כל זאת אמר בפני השומר האפיקורס.

ועתה הביטו וראו זה פלא! מאותו יום אשר שמע השומר הלז את דברי חבירו הוא הפסיק לדבר ולקנטר! הוא התחיל להתקרב ולבוא לבית מדרש! כי אמר בנפשו: האם כל כך רחוק הגעתי? את כולם יצרפו למנין ואותי לא?

השמעתם את אשר התרחש כאן? התבינו את אשר התרחש בו? הפלא ופלא! בפתע התעורר בו הניצוץ הקדוש שהוא בן לעם הנבחר! בן למלך מלכי המלכים הקב"ה! וזהו מה שקיבלנו במעמד הר סיני כאשר נבחרנו להיות לו לעם סגולה! וכל זאת אין אנו רואים תמיד בעיני בשר, איננו יכולים להבחין ולראות את החילוק של 'המבדיל בין קודש לחול בין ישראל לעמים', ורק השי"ת יודע ההבדל והחילוק המהותי והנצחי הזה.

1. מספר דורשי יחודך יסודי היהדות ח"א דף פ"ג.

פניני הפרשה

פתגמין קדישין ומרגניתין טבין
שנשמעו מפ"ק הגה"צ מורינו שליט"א
בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

■ **צפרא דשבתא מטו"מ תשע"ג לפ"ק**

מורינו שליט"א דיבר בקידושא רבא בעניני התחזקות ואמר: על הפסוק (בראשית לב, כז) "שלחני כי עלה השחר" אמרו חז"ל (מובא ברש"י) 'כי הגיע זמנו לומר שירה', ולכאורה האיך אפשר ששרו של עשו הס"מ יאמר שירה. אלא זה תפקידו לגרום נחת רוח להשי"ת ע"י שהאדם מתגבר עליו, ולכן עכשיו שיעקב נצח אותו סיים תפקידו על כן עלה לומר שירה, (עי' ספה"ק עבודת ישראל).

ראינו גודל כוחה של עקשנות דקדושה אצל לאה אמנו, כי היא היתה בתחילה בחלקה של עשו, ורק על ידי תפילה זכתה להנצל מחלקו של עשו ולבוא ליעקב אבינו, וכמבואר בילקוט שמעוני (ויצא רמז קכה) עה"פ (בראשית כז, ט) **'ועיני לאה רכות'**: 'רכות מבכי', שכך היו התנאי שיהא גדולה לגדול וקטנה לקטן, והיתה בוכה ואומרת "יהי רצון שלא אפול בידו של רשע, אמר ר' חוניא קשה התפילה שבטלה הגזרה, ולא עוד אלא שקדמה לאחותה", זאת ועוד הלא כל ענין רמאות זו, שרימה לבן הארמי את יעקב אבינו בהסכמת אנשי מקומו, הוא ענין שלא כדרך הטבע, שאדם ירמה השני בזיווגו באופן הזה, **וכל זה נעשית ע"י תפילה, כי בכח התפילה אפשר לשנות הטבע.**

■ **ליל שב"ק פרשת ויצא תשע"א לפ"ק**

מורינו שליט"א דיבר בשגב מעלת הענווה ואמר: בזוהר איתא (עי' ה"א דף קמב ע"ב ועוד) שיעקב אבינו היה גדול בכמות כמו אדם הראשון, ואף תוי פניו וקמטיו היו כמותו, והיה לומד בספרים מה שחיבר אדם הראשון. ועל אף גדולתו ורוממות השגתו - שגבה וגדלה ענוותנותו ואמר **'קטנתי מכל החסדים'...** (בראשית לב, יא).

דברו מענין רחל אמנו ע"ה ומורינו שליט"א אמר: רחל אמינו נקראת עקרת הבית, 'ווייל זי איז די מאמע פון כלל ישראל' [שהוא אם של כלל ישראל], וכל השבטי י-ה נולדו בזכותה, ונקברה על אם הדרך כדי שביניה יתפללו שם בכל עת צרה וצוקה, ואז היא הולכת ומתחננת עליהם להקב"ה שיושיעם, ועד היום נמשכת הקדושה שם.

רבי חיים מיר'ער (ה"ה הגאון רבי חיים שמואלביץ ז"ל מראשי ישיבת מיר) אמר כשהיה אצל קבר רחל: 'איך זאג דיר **'אל תמנעי קולך מבכי'!**

ואמרו למורינו שליט"א הא דמובא בספה"ק שיעקב נקרא ישראל על שם **'כי שרית וגו''** (בראשית לב, כט), היינו על שם שנלחם עם שרו של עשו, ולא על שם **'ותוכל'**, כי העיקר הוא שנלחמים עם היצה"ר.

וסיפר מורינו שליט"א: בשנות קום המדינה הלך דודי הרה"צ ר' עמרם בלוי ז"ל [אחי הרה"ח רבי אברהם ברוך בלוי ז"ל חמוי של מורינו שליט"א] לדרוש בבתי כנסיות ובבתי מדרשות בגנות הציונות וההתרחקות ממנה, וכשהגיע לבית המדרש 'סלאנים', אמר הרה"ק רבי מט"ל סלאנימער זצ"ל, דבקרא כתיב (שמות טו, א) **'ה' איש מלחמה'**, ופירש הכוונה **'אז דער אייבישטער איז מיט א איש מלחמה'** [הקב"ה עומד עם איש מלחמה].

כי אכן השי"ת חפץ גם בנו שנלחם עם היצה"ר וכל אחד ואחד יהיה 'איש מלחמה', אך לא עלינו המלאכה לגמור...

■ האמונה הישנה

עכ"פ עלינו להתחזק ולהתחדש לקנות בנפשנו הקניינים הנצחיים המונחים בספר תהלים, לעורר האמונה הפשוטה הטמונה בקרבנו, ספר התהלים הוא ספר המגלה ומאיר דמות של מאמין של לפני יותר משלושת אלפי שנים! ע"י תהלים נוכל לראות ולדעת איך היה נראה מאמין לפני אלפי שנים!

די אלטע אמונה, די אלטע פשוטה אמונה! האמונה הישנה והפשוטה המלווה אותנו תמיד בכל מקום ובכל זמן!

"כל מצותיך אמונה" (תהלים קיט, פו) - כל מצוה וכל מידה טובה הוא אמונה, ואף כאשר האדם חונך בדעתו ומסתפק בנפשו אם הוא בכלל 'בן עולם הבא' מפני רוע מעלליו, אמנם יהיה מה שיהיה, בכל מצב שנמצא, אל יעזוב את האמונה הפשוטה!

וצריכים הרבה לדבר מזה, וכאשר עינינו רואות איך רבי נתן ז"ע משתכן בתפילותיו הנפלאות על אמונה! ממש גיוואלדיג! זאת ועוד הוא משיח באופן מופלא רגשי ונימי הלב בטענות ואמתלאות להשי"ת כאשר ציוה רביה"ק לשיח ולדבר לפני השי"ת כבו המתחטא לפני אביו (שיחות הר"ן אות ז), ממש אין דומה לתפילות אלו!

■ ולא על בעל יסורים

דוגמא לטענה ושיחה להשי"ת אנו מוצאים בפירוש רש"י על הפסוק (תהלים צ, ג) **"תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם"**, שדוד המלך ע"ה אמר: "תשב אנוש עד דכא. מביא אתה יסורין על האדם עד שאתה מחזירו להיות תשוש כוח וקרוב למות, ותאמר לו ביסורין שובו בני אדם מדרכים

הרעים", דהיינו שאמר: רבונו של עולם, אם באים חלילה יסורים על האדם והוא קרוב למיתה מחיים - האיך ישוב אליך כשהוא שבור ורצון, וכי כך יחזור בתשובה? הלא לפעמים האדם כל כך שבור ונאנק תחת משא יסורים שכבר אין ביכלתו לשוב...

אכן זהו טענה! טענה להשי"ת כביכול! וכמובן שהוא מתוך הסתרה, דהיינו שבוודאי בלי שום ספק שהשי"ת פועל אמת א-ל-אמונה ואין עול צדיק וישר הוא בכל משפטיו, אך זהו טענה שמותר לטענה להשי"ת, לדון את עצמו לכך זכות ולבקש מהשי"ת שיושיעו, וכך יוכל לחזור בתשובה כראוי.

וכזאת ראיתי מובא על מה שכתב הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ז ה"א): **"אין הקב"ה משרה שכינה אלא על חכם גיבור ועשיר"** [שמובא - כמדומני באבות דרבי נתן או מהלכות דרך ארץ] - **"ולא על בעל יסורים"**, כי קשה לבעל יסורים לעבוד את ה' כראוי, וכי איך יוכל להתדבק בהשי"ת כשיסוריו ומצבו המר מייסרים את מוחו.

רק מי שלבו פנוי להיות דבוק בהשי"ת הוא יכול באמת לקבל השראת השכינה ונבואה, אך בעל יסורים הרי עסוק בשקו וצער ומכאובו ואיך יתדבק להשי"ת בביטול ודביקות? "ולא על בעל יסורים", הרי זה כלל נורא! א מוראדיגע זאך! א גיוואלדיגע כלל!

רבונו של עולם! אנא רחם עלינו, עשה נא בטובך שיהיו כולם בריאים ושלמים לעבודתך! הילדים צריכים להיות בריאים! הבני בית צריכים להיות בריאים! אנחנו וצאצאינו ובני ביתנו! כל כלל ישראל יהיו בריאים! כי בעצבות ויסורים אי אפשר לעבדך!

עשה למען שמך!

פניי המכתבים

מכתבי הגה"צ מוריניו שליט"א לאור הזמן והפרשה

ב"ה יום ו' עש"ק אחמו"ק ה' אייר תשל"א ר"ת אובי י' שובו י' בושו ר'גע פעיה"ק ירושלם ת"ו בב"א¹.

לכבוד החברים היקרים ה' עמם ואתם לעולם.

חזרתי ושניתני על הדבר הזה כמה פעמים ע"פ מה שמבואר בליקוטי מוהר"ן סימן פ"ב, שרחל אמנו אמרה **"אסף אלהים את חרפתי"** (בראשית ל' כ"ג), שאחר שנולד יוסף (שהחילה להאיר נקודת הצדיק שבו) היינו שנתגלה קדושת הצדיק, אז נאסף כל החרפות והבזיונות, וכמבואר בסימן י"ט שבקדושת הברית תלוי הכבוד, כי על פגם הברית נאמר **"ולא יתבטשו"** (שם ב' כ"ה) כי אין בושא אלא בעריין, ועריין הוא פגם הברית בבחינת ערלה, בחי **"כי חרפה הוא לנו"** (שם לד' י"ד) היפך הכבוד.

ואמרתי על זה, שמכאן מבואר, שכל הבזיונות נחשבים לבזיונות בזמן שיש ח"ו פגה"ב, אבל ע"י שנתגלה הקדושה בחי' יוסף, אין מקום לחרפה ובזיון, בחי' "אסף אלקים את חרפתי", היינו לא דוקא בזיון של פגה"ב גופא נאסף, אלא כל מין בזיון שיהיה, אינו בגדר בזיון כלל, כי אין שייך בזיון במקום כבוד, היינו שמירת הברית וקדושה, שזה עיקר כבוד ה', שבשביירת התאוות בזה מכבדים את הקב"ה, וזה עיקר הכבוד דקדושה של האיש הישראלי, וזה "אסף אלקים את חרפתי" - שאין שום חרפה כלל.

(ובסי' כ"ז מבואר, שעל ידי שיש להאדם תאוה ומשברה ומבטלה, ע"ז הוא מתקן ממש חטא הקודם שלא עמד בנסיון, ונמצא שעל ידי שמי"ב

1. ספר אוסף מכתבים מכתב רל"ז.

מתקנים כל הפגמים הקודמים ונתבטלים החרפות וזוכים לכבוד דקדושה).

כידוע הדרך להיות רך כקנה וקשה כעץ, היינו לדון לכף זכות את החולקים, ובד בבד להיות עקשן בעבודת ה' ובדעת הצדיק הק' ולא להיפך ח"ו, כמבואר בלקו"ה (ביצים הל' ד) על סימן טהור של ביצה שיהיה 'כד וחד', 'כד' מרמז על בושא, ו'חד' מרמז על עזות, ואם שניהם 'כד' הוא סימן טומאה, כי צריכים גם עזות ותקיפות דקדושה. ושניהם 'חד' זה גם סימן טומאה, כי צריכים הכנעה ובושה ודרך ארץ דקדושה, ורק כד וחד הוא סימן טהרה.

ומוהר"ן מרמז שם שאחר כל זה צריכים בירור כל חד בנפשיה לדעת שלא נתהפך ח"ו, היינו במקום שצריך כד שישתמש עם חד ולהיפך ח"ו. והיינו כשיש לנו דעת ע"פ תורתנו הקדושה היכן להשתמש בבושה ובהכנעה והיכן בעזות - זהו הסימן של טהרה.

ועיקר העזות צריך להיות נגד התאוה והגאוה העצמית ונגד הדיעות הכזביות ונגד הכפירות בהשי"ת ובהצדיקים הק'. ועיקר הבושה צריך להיות לקבל את הבזיונות באהבה לכפרת עוונות, ובושת מלמרוד נגד השי"ת, ואז דייקא נתתקן הכל בשורשו, כי שורש כל המחלוקת הוא מחלוקת הסטרא אחרא נגד המלכות דקדושה, וע"י שמקבלים את הכל לטובה מתתקן הכל (כמבואר כל זה בסי' רע"ז). וזה (תהלים צב,

י"ב - ג') **"בקמים עלי מרעים תשמענה אזני צדיק כתמר יפְרַח"** ושם בתורה הנ"ל מדבר דייקא מחודש אייר (שהוא ר"ת אויבי ישובו יבושו רע"ג), שבחודש אייר יש כוח יותר בכל הרפואות ע"ש.

ושלום לכם
הכותב בטירדא דשבתא
יעקב מאיר

ניצוץ אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מוריניו שליט"א

האדם צריך להיות כנר חנוכה, כי נר שאין מדליקים אותו הרי הוא נאבד וכלה, כן אנחנו צריכים להדליק את נרנו, **"כי אתה תאיר נרי ה' אלוקי יגיה חשכי"**.

בתהלים מסוגל לדבר אחר, וכמו כן כלולות בו כל הישועות שבעולם, שהרי כל הישועות באות מהקב"ה, ומאחר שהתהלים הוא מלא אלוקות, הרי שהוא מלא ישועות וסגולות.

וכן כל העצות הנפלאות המועילות שבכח הנפלא של התפילה. הכל באשר לכל, גנוזים בתוך ספר התהלים שעניק לנו דוד המלך ע"ה... התהלים הוא אוצר שמכיל את הכל; דיבורי אמונה, זעקה ושועה להקב"ה, תפילות חמות ביותר להנצל מצרות בגשמיות וברוחניות, הילולים ותשבחות להקב"ה.

עניי אמירת תהלים

האוצרות הגנוזים בתהלים - אמונה, תפילות, הילולים, ורצונות...

■ מלא ברכות וישועות

רביה"ק בסיפורי מעשיות מספר (מעשה דחיגר) האיך שיש אילן בעולם, שכאשר ישקו את האילן יהיה מסוגל לכל הטובה שבעולם, כי כל חלק מהאילן, כל עלה של האילן, וכל שכן פרי מפרי האילן, יש בו סגולה מיוחדת - שמעתי בשם הגה"צ רבי שמואל הורביץ זצ"ל שהיתה לו קבלה, שהאילן הזה מכוון לתהלים, שכולו סגולות לכל העניינים, יש בו אמונה, השתפכות הנפש, הודאות, השתוקקות והשגות, כל 'קנייטש'